

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wstęp

Author: Agnieszka Babczyńska, Mirosław Nakonieczny

Citation style: Babczyńska Agnieszka, Nakonieczny Mirosław. (2014).
Wstęp. W: A. Babczyńska, M. Nakonieczny (red.), "Problemy Środowiska i
Jego Ochrony" Cz. 22 (S. 5-6). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu
Śląskiego

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja
ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach
niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci
(nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wstęp

Drodzy Czytelnicy,

wszyscy lubimy rankingi. W naturze ludzkiej znajdzie się zawsze zakątek, w którym kryje się skłonność do porównań. Porównujemy siebie do pozostałych, będąc świadomymi, że sami również zajmujemy kolejne miejsca na listach tworzonych przez innych. Najbardziej lubimy jednak rolę jurorów. Rankingi służą często zaspokajaniu próżności. Są jednak i takie, którym przyświeca szczytny cel: jak ratunek dla zagrożonych gatunków. W niniejszej publikacji prezentujemy Państwu ranking najbrzydszych zwierząt świata. Ich szpetota równa jest stopniowi ich zagrożenia a zarazem skupia na nich uwagę świata, zwiększając szansę na ich przetrwanie. Na końcu listy powinny znajdować się zwierzęta o zachwycającej urodzie. Mamy i takie w naszej książce. Na jej stronach migocą niezliczonymi barwami peruwiańskie papugi. Piękne, ale wiele z nich zagrożonych jest wyginięciem podobnie jak najbrzydsze zwierzęta. Rankingi pozwalają też łączyć piękne z pożytecznym. Użyteczność gatunków zasiedlających kulę ziemską oceniają nie tylko zoologzy ale i ekonomiści. Nie tylko szacują oni wartość szkód wyrządzonych przez drapieżniki. Kwotami w euro czy w dolarach wyrazić można wartość prac wykonywanych dla globalnej gospodarki przez zapylaczy (np. pszczoły lub trzmiele), owadożerców (np. nietoperze, sikory, pająki) czy dostarczycieli atrakcji turystycznych (np. tokujące bataliony czy tańczące żurawie). Takie spojrzenie, przez pryzmat PKB, również proponujemy dziś naszemu Czytelnikowi. Proponujemy też i drapieżniki: wilki, trwałość i liczebność ich populacji, więzi rodzinne i mity, które fałszują nieco obraz tego zwierzęcia, zwłaszcza tych zabłąkanych osobników, które w mroźne zimy krążą wokół ludzkich zagród jako nieproszeni goście. Odmawiając wstępu wilkom, słowami niniejszej książki, do ludzkich zagród, zapraszamy tam naszych Czytelników. Podczas wizyty będą mogli oni zapoznać się ze specyfiką gospodarstw rodzinnych w Polsce i na świecie dziś i... 300 lat temu. Goście w gospodar-

stwach rodzinnych będą mieli okazję do refleksji nad tym, czy rodzinne rolnictwo wyżywi ludzkość lub, przy filizance powideł buraczanych, do spojrzenia wstecz do XVII w. gdy wzdłuż biegu wielkich polskich rzek zakładali swe siedziby osadnicy z zachodniej Europy. Pracą własnych rąk ujarzmiли powódzie a na żyznych podmokłych obszarach budowali wsie i wzbogacali polską kulturę własnymi tradycjami. Ciepło rodzinnego ogniska złagodzi spojrzenie na mroźne i śnieżne środowisko lodowców Spitsbergenu. Z tej też perspektywy łaskawym i przyjaznym okiem łatwiej jest spojrzeć na mikroorganizmy: bakterie, grzyby a wśród nich – wirusy. Uwierzymy w to, że w ich „rękach” – enzymach i genomach, mieszczą się dziś losy chorych zmagających się z infekcjami bakteryjnymi. W walce z nimi coraz mniej skuteczne antybiotyki być może wkrótce zastąpią zmyślnie bakteriożerne wirusy a ze zwałami śmieci w krótkim czasie rozprawią się bakteryjni pożeracze plastiku.

Zapraszamy do lektury 22. tomu „Problemów środowiska i jego ochrony”, prawdopodobnie ostatniego z tej serii, zachęcając do nieustannego poszukiwania i interesowania się fascynującymi zjawiskami otaczającego nas świata.

Agnieszka Babczyńska i Mirosław Nakonieczny